

Acta Medicinae et Sociologica (2022)
Vol. 13. No. 34. (63-75)
doi:

<https://doi.org/10.19055/ams.2022.05/31/3>

UNIVERSITY OF
DEBRECEN
FACULTY OF
HEALTH

NYÍREGYHÁZA

Jövedelmi helyzet, jövedelmi viszonyok és jövedelmi egyenlőtlenségek a telepi lakosok körében

Fábián Gergely¹

¹főiskolai tanár, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 4400 Nyíregyháza, Sóstói út 2-4.; ORCID: 0000-0003-1184-3057

INFO

Fábián Gergely
fabian.gergely@foh.unideb.hu

Keywords

income,
income conditions,
income inequality

ABSTRACT

Abstract. Income situation, income conditions and income inequalities among the inhabitants of those living in settlement conditions. In the studied impoverished neighborhood, the incomes are significantly lower than the incomes typical of the national and the Northern Great Plain region. The low income is due to unfavorable employment, low educational level and household size. The national average is 2.3 people per household, however, here there are 3.2 per household. A significant part of the population finds it very difficult to live only from their income. In terms of livelihood-related expenditures, expenses related to housing is the biggest problem for inhabitants. Typically, they are not able to pay their bills and deferring payments usually for rent and utilities is common. At the same time, income inequality exceeding the national average is found in the neighborhood. This is primarily due to the very favorable situation of the top 10% of those living there. This top 10% are characterized not only by the net amount of their income, which is significantly higher than in the neighborhood and also to a lesser extent higher than the national average. Not only are their incomes higher but they have smaller households and are fully employed.

Kulcsszavak

jövedelem,
jövedelmi viszonyok,
jövedelmi
egyenlőtlenségek

Absztrakt A vizsgált telepen a jövedelmek jelentősen elmaradnak az országos, illetve az Észak-alföldi régióra jellemző értékektől. Ennek hátterében a kedvezőtlen foglalkoztatottság, az alacsony iskolai végzettség, valamint a háztartások nagysága áll. Míg országosan 2,3 fő él átlagosan egy háztartásban, a telepen 3,2 fő. A lakosok jelentős része csak komoly nehézségek árán tud megélni a rendelkezésre álló jövedelmekből. A megélhetéssel kapcsolatos kiadások tekintetében a telepi lakosok számára a lakhatással kapcsolatos kiadások jelentik a legnagyobb problémákat,

jellemző a befizetések elmaradása, halasztása, elsősorban a lakbér és a közüzemi díjak esetében. A telepen ugyanakkor az országost is meghaladó mértékű jövedelmi egyenlőtlenségek mérhetőek, aminek háttérében elsősorban a legfelső jövedelmi tized igen kedvező helyzete áll. Körükben nemcsak a telepre jellemző átlagértéket jelentősen meghaladó nettó jövedelmek jellemzőek, amely kis mértékben ugyan, de még az országos átlagnál is magasabb, hanem a jóval kisebb háztartásnagyság, illetve a teljeskörű foglalkoztatottság.

Bevezetés

Számos hazai kutatás, illetve korábbi adatfelvételeink eredményei alapján is kijelenthető, hogy a telepi körülmények között élők körében az országostól jóval alacsonyabb jövedelmek jellemzőek, kiterjedt a szegénység, illetve a mélyszegénység, a foglalkoztatottság jelentősen elmarad az országos jellemzőktől, illetve hektikus, a munkanélküliség-munkátlanság megszokott jellemzője a telepeknek, elsősorban az alacsony iskolázottságnak köszönhetően (Fónai és mtsai, 2007; Havasi, 2010; R. Fedor, Balla 2019; Kozma, 2021). Írásomban az Észak-alföldi régió egy városában telepszerű körülmények között élő 223 háztartásban lebonyolított vizsgálatuk eredményeit mutatom be, a jövedelmi helyzetre fókuszálva. A kutatásunk helyszínét jelentő Észak-Alföld határmenti térségeiben rendkívül magas a legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkező korai iskolaelhagyók aránya, ami egyben azt is jelenti, hogy a többszörösen hátrányos helyzet öröklődhet, és a térségben „olyan munkanélküliek tömege nőhet fel, akik a munkavállaláshoz szükséges alapkompenciákat nem tudták elsajátítani” (R. Fedor, Lácay, 2021:59; R. Fedor, 2021).

A telepeken elterjedtek a fél-legális és illegális jövedelemszerző tevékenységek, mint pl. a prostitúció, hiszen „a prostitúció jobban fizet, mint bármelyik, minimális iskolai végzettséggel elérhető munka. Azok számára, akik alacsony iskolai végzettséggel, piaci-szakmai tudás nélkül kerülnek be a prostitúció világába, ez a tevékenység valós alternatíva a pénzkeresetre, önmaguk és gyermekeik eltartására” (Szoboszlai és mtsai, 2015:2), vagy az uzorahitelezés, amely részben a rendelkezésre álló jövedelmek elégtelen volta miatt a létfenntartáshoz szükséges javak és szolgáltatások megszerzését, részben az esetleges krízishelyzetek megoldását segíti, annak minden következményével együtt (Hüse és mtsai, 2006). Kutatásunkban nem vizsgáltuk a fél-legális, illegális jövedelemszerző tevékenységeket és az abból származó jövedelmeket, célkitűzésünk elsősorban a legálisan rendelkezésre álló jövedelmek jellemzőinek feltárása volt, illetve ezen túl a telepre jellemző jövedelmi egyenlőtlenségek vizsgálata.

Jövedelmi helyzetkép

2021-ben a vizsgált telepen az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelem 56.911 forint volt (a medián 45.000 forint, egy relatív magas, 43.237 forintos szórásérték mellett), ami jelentősen elmarad az országos átlagértéktől. Összehasonlításra alkalmas adatok a 2020-as évre állnak rendelkezésre, amikor is a havi átlagjövedelem országosan 147.000 forint volt havonta, az Észak-alföldi régióban pedig 125.000 forint (KSH, 2020).

Amennyiben az országos jövedelemeloszlás mutatóit vizsgáljuk, azaz az egyes jövedelmi tizedek körében mért átlagjövedelmeket, megállapítható, hogy a telepen mérhető átlagjövedelem közel áll a legalsó, illetve a második decilis esetében mért országos értékekhez, mivel az a legalsó decilis esetében 45.000 forint, a második decilis esetében pedig 73.000 forint volt (KSH, 2020).

A telepen mért jövedelem nagyon közel áll az Észak-Alföldi régió legszegényebb, leghátrányosabb besorolású járásaiban (pl. a fehérgyarmati, csengeri, vásárosnaményi, kunhegyesi járások) mért jövedelmekhez, amelyek jellemzően 46.000 és 48.000 forint között mozognak.¹

Az általunk vizsgált telepen az átlagjövedelmek nagysága közel azonos a legszegényebb járásokra jellemző értékekkel, és jelentős az országosan mért jövedelmektől való elmaradás. Ennek hátterében jellemzően az iskolázottság, és az azzal szorosan összefüggő foglalkoztatottsági mutatók állnak, de természetesen meghatározó tényező a háztartások nagysága is. A telepen a háztartásokban élők létszáma átlagosan 3.2 fő, ami magasabb az országos átlaghoz képest (2.3 fő), de gyakorlatilag megegyezik a legalsó jövedelmi tizedekre jellemző háztartás nagysággal, ami 3 fő (KSH, 2021).

1. táblázat: Az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelmek az egyes háztartástípusokban (forint, átlagértékek)

Egyszemélyes háztartás	98.636
Kétszemélyes háztartás	60.212
Háromszemélyes háztartás	51.576
Négyszemélyes háztartás	35.065
Ötszemélyes háztartás	34.860

(N=169; F=12,944; P<0.001)

¹ Az adatok forrása: TEIR adatbázis. Az adatok a 2018-as évre vonatkoznak.

Természetes összefüggés, hogy minél többen élnek egy háztartásban, annál alacsonyabb az egy főre jutó jövedelem, ugyanakkor azt is érdemes figyelembe venni, hogy még a legkedvezőbb helyzetű egy-illetve kétszemélyes háztartásokra jellemző értékek is elmaradnak az országos és regionális átlagértékektől.² Szignifikáns eltérés figyelhető meg az iskolázottság függvényében is.

2. táblázat: Havi nettó átlagjövedelmek az iskolai végzettség függvényében (forint, átlagértékek)

Kevesebb mint 8 általános	41,652
8 általános	51,900
Szaktanácsképző	62,318
Szakközépiskola/érettségi	108,444

(N= 167; F=5,559; P<0,001)

Az adatok értelmezésénél azt is figyelembe kell venni, hogy a telepen mérhető legmagasabb iskolai végzettség esetében néhány főről beszélünk, a jellemző és a leggyakoribb végzettség a 8 általános, illetve relatíve magas a 8 általánost sem elvégzettek aránya is (Móré és mtsai. 2022).

Korábbi kutatásaink eredményeihez képest némileg meglepő módon szignifikáns eltérés figyelhető meg a nemek tekintetében is.

3. táblázat: Havi nettó átlagjövedelmek a nemek függvényében (forint, átlagértékek)

Nők	49,467
Férfiak	82,553

(N= 167; F=18,813; P<0,001)

Az eltérés hátterében a foglalkoztatottság áll, mivel a telepen a férfiak körében magasabb azoknak az aránya, akik a megkérdezés időpontjában rendelkeztek munkajövedelemmel, mint a nők körében (64 – 47 %). A telepen élők körében összességében 50,9 százalék számít aktív munkaerőpiaci résztvevőnek (R. Fedor és mtsai, 2022). A foglalkoztatottak körében általában is és természetesen jóval magasabb átlagjövedelmek mérhetőek, mint azoknál, akik a megkérdezés időszakában nem rendelkeztek munkajövedelemmel.

² A kis esetszámok miatt az elemzésből kihagytuk az ötszemélyesnél nagyobb háztartásokat.

4. táblázat: Havi nettó átlagjövedelmek a foglalkoztatottság függvényében (forint, átlagértékek)

Rendelkezik munkajövedelemmel	68,343
Nem rendelkezik munkajövedelemmel	42,476

(N= 167; F=16,903; P<0,001)

A kedvezőtlen jövedelmi helyzet visszatükröződik a háztartás anyagi helyzetének szubjektív megítélésében is.

5. táblázat: A háztartás jövedelmi helyzetének megítélése (%)

Csak nagy nehézségek árán jövünk ki belőle	30,1
Nehézségek árán jövünk ki belőle	37,8
Némi nehézséggel, de kijövünk belőle	20,9
Kijövünk belőle	10,7
Viszonylag könnyen kijövünk belőle	0,5
Nagyon jól kijövünk belőle	0,0

(N=206)

Az adatok jól tükrözik, hogy a háztartások 68 százaléka csak komoly nehézségek árán képes gazdálkodni a havi jövedelemmel, elenyésző azok aránya, akik ettől kedvezőbb helyzetről számolnak be, illetve senki nem válaszolt úgy, hogy nagyon jól kijönnek a havi jövedelemből.

A fenti eredmények tükrében nem meglepő, hogy a válaszadók közel 90 százaléka nyilatkozott úgy, hogy egy hirtelen felmerülő, váratlan kiadást saját forrásból képtelen lenne fedezni. A kiadásokkal való nehézkes gazdálkodás nemcsak a váratlan esetekre igaz, hanem a rendszeresebben felmerülő költségekre is, hiszen számos olyan kiadástípus létezik, amelyeknél előfordult olyan helyzet a felmérést megelőző egy évben, hogy nem jutott elegendő forrás azokra. Ezek gyakoriságát mutatja be az alábbi táblázat:

6. táblázat: Kiadástípusok, amelyeknél előfordult, hogy nem jutott rájuk elég pénze a háztartásnak (%)

Rezsire	43,7
A lakás megfelelő fűtésére	35,5
Gyógyszer kiváltására	33,5
Ennivalóra	29,8
Orvosi ellátásra	24,5
Társasággal, családdal való együttlétre, szórakozásra	19,7

Szükséges közlekedésre	17,6
Gyermekek iskolai, óvodai költségeire	14,4

(N=215)

Amennyiben spórolni kell, illetve dönteni kell, hogy mely költségek befizetése maradjon el, a telepi családok inkább választják a lakhatással kapcsolatos költségeket, semmint a gyermekekkel kapcsolatos kiadásokat. Mindezek mellett minden harmadik háztartásra jellemző, hogy nem minden esetben tudják kiváltani a szükséges gyógyszereket, illetve az is, hogy (főleg hó végén) ennivalóra sem tudnak megfelelő mértékben költeni. A pénzzavar egy másik következménye, hogy bizonyos kiadástípusoknál relatíve gyakori a tartozás, azaz az a tény, hogy nem tudnak határidőre befizetni egyes költségeket.

7. táblázat: Előfordult-e az utóbbi 12 hónapban, hogy pénzhiány miatt nem tudták határidőre befizetni? (két vagy több alkalommal, %)

Tételek	
Lakbér	28,7
Valamilyen közüzemi díj	23,5
Közös költség	9,5
Pénzkölcsön törlesztőrésze	5,7
Lakástörlesztés	4,7
Hitelre vásárolt termék törlesztőrésze	4,3

(N=215)

Gyakoribb elmaradás a lakbér és az egyes közüzemi díjak befizetésénél keletkezik, ez a háztartások közel egyharmadára jellemző, az egyéb tételek esetében ritkán fordul elő a határidőre történő befizetés elmulasztása.

Összességében megállapítható, hogy az általunk vizsgált telepen az átlagjövedelmek jelentősen elmaradnak az országos jellemzőktől, de nem térnek el jelentősen a régió leghátrányosabb helyzetű járásainak adataitól. A jövedelmek nagyságát elsősorban a foglalkoztatottság, az iskolai végzettség és a háztartás nagysága határozza meg. Igaz, szignifikáns eltérés figyelhető meg a nemek tekintetében is, de ennek háttérében a nők és a férfiak eltérő foglalkoztatottsága áll. Ezek az adatok megerősítik azt a számos kutatás által bizonyított képet, hogy a telepi körülmények között élők alapvetően szegénységben élnek, jellemző az alacsony iskolai végzettség, a munkanélküliség-munkátlanság, a nagylétszámú háztartásnagyság és mindezekből következően az alacsony jövedelem. Ezt az általános képet

azonban mindenképpen árnyalni kell, ezért megvizsgáltuk a telepre jellemző jövedelmi egyenlőtlenségeket is.

Jövedelmi egyenlőtlenségek

A jövedelemegyenlőtlenségekre vonatkozó országos elemzések eredménye szerint, 2011 és 2017 között ugyan csökkentek a járások közötti különbségek, illetve a legtöbb járáson belül is csökkent a GINI mutatóval mért egyenlőtlenség, mégis voltak olyan járások (elsősorban az általunk vizsgált régióban), amelyek mediánjövedelemben leszakadtak. Emellett míg az országos jövedelemskála alsó hét decilisében lévők nagyjából lakosságarányosan oszlanak meg az egyes területek között, addig a felsőbb jövedelmi rétegekhez tartozók csoportjában meredeken csökken a szegényebb járásokban élők aránya, másképp megfogalmazva a magas jövedelműek jelentős része gazdag helyeken lakik. Ugyanakkor a jövedelemeloszlás adatai arra utalnak, hogy a legszegényebb járásokban hasonlóan magas egyenlőtlenségek mérhetőek, mint a fejlettebb régiókban (Svraka, 2021).³ Többek között emiatt is vált fontos kérdéssé annak vizsgálata, hogyan is alakulnak az egyenlőtlenségek az általunk vizsgált telepen.

Már az előzőekben bemutatott adatok, az átlagtól eltérő, alacsonyabb mediánjövedelem, a relatíve magas szórásérték, illetve az a tény, hogy a telep lakosok 62 százaléka a telepre jellemző 56.911 forintos havi átlagjövedelem alatti jövedelemből él, arra utalnak, hogy a vizsgált területen jelentősebb egyenlőtlenségek létezhetnek. Hangsúlyoznunk kell, hogy az egyenlőtlenségek vizsgálata kizárólag az általunk vizsgált telepre vonatkozik, egyfajta belső jövedelmi egyenlőtlenségeket mutatnak, az eredmények általánosítása nem lehetséges, nem vonatkoztathatóak más telepre sem.

³ Többek között ez jellemző a kunhegyesi és a fehérgyarmati járásokra is.

8. táblázat: A jövedelmek egyenlőtlenségei a telepen - az egy főre jutó háztartási jövedelmek eloszlása a jövedelmi tizedek szerint (Átlagértékek, forintban)

Alsó decilis	12.513
2. decilis	23.184
3. decilis	28.861
4. decilis	34.481
5. decilis	42.107
6. decilis	50.923
7. decilis	61.238
8. decilis	75.333
9. decilis	95.487
Felső decilis	150.394

(N= 167; F=124,740; P<0,001)

A jövedelmi tizedek közötti eltérések nemcsak egy belső, és jelentősebbnek mondható egyenlőtlenségre (egyfajta belső rétegződésre) utalnak, az adatokból az is látszik, hogy kizárólag a legfelső decilis esetében mérhető olyan átlagjövedelem, ami eléri és egy kicsit meg is haladja az országos átlagot. Ennél a csoportnál az átlagérték magasabb, mint az Észak-alföldi régióra jellemző adat.

9. táblázat: A jövedelmi egyenlőtlenségek mutatói a vizsgált telepen⁴

p10/p50	0,36
p90/p50	2,7
p90/p10	7,6
S80/S20	6,6
S10/S1	12

Több mutató (elsősorban az S10/S1, S80/S20, p90/p10) értéke szintén a jelentősebb egyenlőtlenségekre utal. Országos összehasonlításra kizárólag az S80/S20 és az S10/S1 mutatók esetében van mód. A KSH 2020-ra vonatkozó számítása szerint ez az érték az első mutató esetében országosan 4,2 volt, szemben a telepen mérhető 6,6-os értékkel, míg a második esetben 7,6, szemben a telepen mért 12-es értékkel (KSH, 2020). Ezek az eltérések is arra utalnak, hogy a telepen mért jövedelmi egyenlőtlenség nagyobb, mint

⁴ A mutatók leírását a melléklet tartalmazza

országosan. Másképp megfogalmazva a telepi lakosok egy jelentős része valóban szegénységben, mélyszegénységben él (a rendelkezésre álló adatok alapján a határvonalak meghúzása igen nehéz, de ebben az esetben minimum az öt legalsó decilisről beszélhetünk), ugyanakkor él a telepen egy csoport, a legfelső tized, akik „elhúztak” a többiektől, jövedelmi szempontból, és kizárólag jövedelmi szempontból kifejezetten jómódban élnek, jövedelmük még az országos átlagot is meghaladja és korántsem tekinthetők szegénynek. Adataink arra utalnak, hogy a legfelső decilis esetében mérhető jövedelmek állnak elsősorban az egyenlőtlenségi mutatók háttérében, illetve „húzzák fel” az átlagértéket is.

Mivel a jövedelmek alakulását elsősorban a foglalkoztatottság, illetve a háztartás nagysága határozza meg, érdemes megvizsgálni, hogyan alakulnak ezek a jellemzők az egyes decilisek esetében. Szignifikáns eltérés mutatkozik a foglalkoztatottság esetében, hiszen míg a legalsó öt decilis esetében a foglalkoztatottak aránya 33 és 58 százalék között alakul, addig a kilencedik esetében már eléri a 70 százalékot, a legfelső tizednél pedig teljeskörű, azaz nem találunk olyan személyt, aki ne rendelkezne munkával, munkából származó jövedelemmel. Kiemelendő, hogy az iskolai végzettség tekintetében nem mérhetőek szignifikáns eltérések. Ugyanakkor jelentős differenciák mutatkoznak a háztartás nagysága esetében.

10. táblázat: A háztartások nagysága az egyes jövedelmi tizedek esetében (átlagértékek)

Alsó decilis	4,8
2. decilis	4,4
3. decilis	5,2
4. decilis	3,8
5. decilis	3,9
6. decilis	2,5
7. decilis	3,0
8. decilis	1,5
9. decilis	2,3
Felső decilis	1,1

(N= 167; F=12.758; P<0,001)

Míg a legalsó decilisek esetében átlagosan 4-5 fő él egy háztartásban, ami a telepi átlagtól is magasabb, addig a felsőbb decilisek esetében ez az érték jóval alacsonyabb (az országos átlag körül alakulnak, illetve egyes csoportok

esetében még alacsonyabb is), a legfelső tized esetében a legalacsonyabb, esetükben 1-2 fős háztartásokról beszélhetünk.

Kutatásunkban azt is vizsgáltuk, hogy a lakosok megítélése szerint mennyi lenne az a legalacsonyabb havi nettó jövedelem, amiből a háztartás meg tudna élni, azaz problémamentesen tudnák kezelni az egyes kiadásokat. A kapott adatokat a jövedelmi tizedek szerint mutatjuk be, a könnyebb áttekinthetőség kedvéért oly módon, hogy az alábbi táblázatban feltüntettük a ténylegesen rendelkezésre álló jövedelmeket, illetve a kívánt jövedelmet.

11. táblázat: A rendelkezésre álló jövedelmek és a kívánatos, legalacsonyabb jövedelem az egyes decilisek körében (átlagértékek, forintban)

Decilisek	Rendelkezésre álló jövedelem	Kívánt jövedelem
Alsó decilis	12,513	72,277
2.decilis	23,184	73,154
3.decilis	28,861	67,670
4.decilis	34,481	86,377
5.decilis	42,107	88,382
6.decilis	50,923	106,183
7.decilis	61,238	119,880
8.decilis	75,333	177,777
9.decilis	95,487	153,653
Felső decilis	150,394	257,894

(N= 167; F=46,046; P<0,001)

A telep lakosok döntő többsége megelégedne a rendelkezésre álló jövedelem kétszeresével. Ettől eltérő érték mérhető az alsó decilis esetében, ahol a különbség már hatszoros, illetve a két legfelső decilis körében, ahol ez az érték 1,6 és 1,7-szeres. Érdekes arra is felhívni a figyelmet, hogy csak a három legfelső tized esetében jelennek meg olyan mértékű kívánt jövedelmek, amelyek elérik vagy meghaladják a rendelkezésre álló jövedelmek országos átlagát.

Összegzés

A vizsgált telepen élő lakosok körében mérhető jövedelmek jelentősen elmaradnak az országos, illetve az Észak-alföldi régióra jellemző értékektől. Ennek hátterében egyrészt az alacsony foglalkoztatottság áll, ami természetesen visszavezethető az iskolázottságra, másrészt a háztartások nagysága. A telepen a háztartások átlagos mérete jóval nagyobb, mint

országosan. A megélhetéssel kapcsolatos kiadások tekintetében a telepi lakosok számára elsődlegesen a lakhatással kapcsolatos kiadások (lakbér, közüzemi díjak stb.) jelentik a legnagyobb problémákat, sok háztartás küzd hátralékokkal, gyakori a pénzzavar, vagyis az a tény, hogy sok esetben nem jut elegendő pénz az egyes kiadási tételekre. Egy terület fedezhető fel, ahol (esetleg más kiadástípus kárára) igyekeznek nem spórolni a lakosok, ez pedig a gyerekekkel kapcsolatos óvodai, iskolai költségek. Mindez visszatükröződik a háztartás anyagi helyzetének megítélésében is, hiszen a lakosok közel 70 százaléka számolt be arról, hogy csak komoly nehézségek árán tudnak kijönni a rendelkezésre álló jövedelemből.

Az általános helyzetképet árnyalja az a tény, hogy a vizsgált telepen jelentős, egyes mutatók esetében az országost is meghaladó mértékű jövedelmi egyenlőtlenségek mérhetőek. Ennek hátterében elsősorban a felső jövedelmi tized kedvező helyzete áll, akik körében nemcsak magas jövedelmek mérhetőek, körükben a foglalkoztatottság is teljeskörű, a háztartásnagyság pedig jóval kisebb, mint a telepi lakosok többségénél. A telepen tehát együtt él a szegénység és mélyszegénység, valamint a jómód, egy sok szempontból, de főleg jövedelmi helyzetét tekintve sokkal kedvezőbb helyzetű csoport.

Felhasznált irodalom

1. Fónai, M., Fábíán, G., Filepné, N.É., & Pézses, M. (2007). Szegénység, egészség és etnicitás: Északkelet-magyarországi kutatások empirikus tapasztalatai. *Szociológiai Szemle* 3-4. 53-81.
2. Havasi, É. (2010). Jövedelmi helyzet, megélhetési viszonyok a mély szegénységben élők körében. In Kóczé, A. (Szerk.) *Nehézsorsú asszonyok feketén fehéren* (pp. 19-51) MTA Etnikai-Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Budapest.
3. Hüse, L., Szoboszlai, K., & Fábíán, G. (2006). *A semmi ágán. Hátrányos helyzetű csoportok sérelmére elkövetett cselekmények kutatása*. Periféria Egyesület, Nyíregyháza.
4. Kozma, J. (2021). Egy kutatás tanulságai az iskolai szociális munka szempontjából. Az iskolai szociális munka lehetőségei a hátrányos helyzetű településeken. In B. Erdős, M, Talyigás, K. (Szerk.) *Tudományos gondolkodás és kutatás a szociális munkában II.* (pp. 88-130) MTA Szociológiai Tudományos Bizottság Szociális Munka Albizottság.
5. KSH (2020): *A háztartások életszínvonala*.
<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/hazteletszinv/2020/index.html>
6. Móre, M., Stomp, Á., R. Fedor, A. (2022). Oktatási helyzetkép Magyarország egy nagyvárosának telepi körülmények között élő roma lakosairól. *Acta Medicinae Et Sociologica*, (13)34, 112-137.
7. R. Fedor, A., Balla, P. (2019). Foglalkoztatási helyzetkép a telepi körülmények között élő nyíregyházi romák körében. *Acta Medicinae Et Sociologica*, 10(29), 32–44.
8. R. Fedor A. (2021): Regional characteristics of the precariat on the labour market (e-book). Debrecen University Press. Regional characteristics of the precariat on the labour market (e-book). Letöltési hely: <https://dupress.unideb.hu/hu/termek/regional-characteristics-of-the-precariat-on-the-labour-market-e-book/>
9. R. Fedor, A., Lácay, M. (2021). Határmentiség – hátrányos helyzet – munkaerőpiaci bizonytalanság. *Acta Medicinae Et Sociologica*, 12(33), 44–62.
10. R. Fedor, A., Zakor-Broda, R., V. Balla, P. (2022). Roma foglalkoztatás – hátrányos helyzet – munkaerőpiaci bizonytalanság. *Acta Medicinae Et Sociologica*, (13)34, 90-111.

11. Svraka, A. (2021). *Jövedelemegyenlőtlenségek alakulása Magyarországon. Műhelytanulmányok*. Pénzügyminisztérium.
12. Szoboszlai, K., Hüse, L., & Fábián, G. (2015). Kulcspontok a külföldön dolgozó prostituáltak kapcsolataiban. *Párbeszéd: Szociális Munka folyóirat*, 2(1).

Melléklet

A jövedelmi egyenlőtlenségekre vonatkozó mutatók:

p10/p50= a mutatószám az alsó jövedelmi tized felső határpontját viszonyítja a mediánhoz.

p90/p50= a mutatószám a legfelső jövedelmi tized alsó határát viszonyítja a mediánhoz.

p90/p10= a mutatószám az alsó jövedelmi tized felső határpontját viszonyítja a felső jövedelmi tized alsó határpontjához.

S10/S1= a legalsó decilis és a legfelső decilis átlagjövedelmének hányadosa, azaz hányszorosa a legfelső decilis átlagjövedelme a legalsónak.

S80/S20 = Azt mutatja, hogy a legmagasabb jövedelemmel rendelkező 20 százaléknak (kvintilisnek) jövedelme hányszorosa a legszegényebb 20% jövedelmének.